

УДК 343.132

Олена Петрівна ЗАВОРИНА,

*викладач кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства
факультету № 1 Харківського національного
університету внутрішніх справ;*

Антон Миколайович ЧЕРНІКОВ,

*курсант 4 курсу факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ЩОДО ВИКОНАННЯ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПИСЬМОВИХ ДОРУЧЕНЬ СЛІДЧОГО ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

На сьогоднішній день, відповідно до норм чинного кримінального процесуального законодавства України, право проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії під час досудового розслідування в кримінальному провадженні за письмовим дорученням слідчого або прокурора, мають співробітники оперативних підрозділів Національної поліції, органів безпеки, Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового і митного законодавства, органів Державної кримінально-виконавчої служби України, органів Державної прикордонної служби, а підрозділ детективів, оперативно-технічний підрозділ та підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України – за письмовим дорученням детектива або прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, користуючись при цьому повноваженнями слідчого.

Водночас, відповідно до положень ст. 41 КПК України співробітники оперативних підрозділів (окрім підрозділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, які мають право проводити оперативно-розшукові заходи, але являються органами досудового розслідування) під час виконання доручень слідчого, прокурора не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотаннями до слідчого судді чи прокурора. Зазначимо, що лише письмове доручення уповноваженої особи є єдиною підставою для виникнення у співробітника оперативного підрозділу певних повноважень. Письмові доручення працівникам оперативних підрозділів про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні є обов'язковими для виконання.

У разі створення СОГ слідчий дає доручення про проведення слідчих (розшукових) дій працівникам оперативного підрозділу, включеним до її складу. При цьому, не допускається надання слідчим оперативному підрозділу (працівнику оперативного підрозділу – члену СОГ) неконкретизованих доручень та доручень без встановленого строку їх виконання. Доручення, які даються оперативному підрозділу, реєструються в канцелярії територіального підрозділу.

Раніше ми зазначали, що працівник оперативного підрозділу під час виконання письмового доручення слідчого, прокурора наділяється та користується повноваженнями слідчого в межах його компетенції на проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. У дорученнях повинно бути зазначено найменування кримінального провадження, його реєстраційний номер та дата початку досудового розслідування; правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) КК України; короткий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення; конкретний перелік слідчих (розшукових) дій чи негласних слідчих (розшукових) дій, які потрібно виконати; інші відомості, необхідні для виконання цих дій. Виконання доручень слідчих повинно здійснюватися у строки, зазначені у дорученнях. У разі неможливості своєчасного виконання доручення продовження строку його виконання письмово погоджується зі слідчим, який дав доручення. Матеріали про виконання доручень слідчих надсилаються до органу досудового розслідування разом із супровідним листом залежно від рівня органу досудового розслідування за підписом керівника структурного підрозділу органу поліції, яким виконувалося доручення слідчого. Указані матеріали реєструються в канцелярії відповідного органу, підрозділу поліції. Контроль за виконанням доручень слідчих працівниками оперативних підрозділів територіального органу, підрозділу поліції покладається на керівника територіального органу, підрозділу поліції, який зобов'язаний: 1) визначати конкретних осіб із числа працівників оперативних підрозділів, на яких покладаються обов'язки з виконання доручень слідчих (за винятком доручень, які надаються працівникам оперативного підрозділу, включеним до складу СОГ); 2) визначати шляхом видання наказу конкретних осіб із числа працівників оперативних підрозділів, на яких покладаються обов'язки щодо ведення обліку доручень слідчих для їх своєчасного виконання; 3) щотижня під час оперативних нарад керівництва територіального органу, підрозділу поліції інформувати про стан виконання доручень слідчих.

Керівник органу досудового розслідування розглядає матеріали вже виконаного письмового доручення слідчого, які надійшли від оперативного підрозділу, а у разі його неналежного виконання повертає матеріали відповідно до вимог діловодства керівникові територіального органу, підрозділу поліції для усунення недоліків та вжиття до винних заходів дисциплінарного впливу в установленому порядку.

Виходячи з досвіду практичної діяльності, слід зазначити, що досить поширеною є ситуація, коли слідчий доручає оперативним співробітникам фактичне виконання ухвали суду про тимчасовий доступ до речей та документів, але відповідно до норм КПК України тимчасовий доступ не є слідчою (розшуковою) дією, а відноситься до заходів забезпечення кримінального провадження. Виконання таких заходів забезпечення, на відміну від слідчих (розшукових) дій, не може бути проведено за дорученням слідчого.

Таким чином, саме суворе додержання зазначених норм КПК України щодо виконання письмового доручення слідчого є запорукою можливості подальшого використання отриманих відомостей від оперативних підрозділів Національної поліції в якості належних та допустимих доказів у кримінальному провадженні.

Одержано 29.10.2019

УДК 349.2(477)

Анастасія Леонідівна КЛИМЕНКО,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри трудового та господарського права факультету № 2 Харківського національного університету в внутрішніх справах

КОНТРАКТ ЯК ФОРМА ДОГОВОРУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Приставаючи до висвітлення питання, передусім варто зазначити, що Кодекс законів про працю (КЗпП) 1978 р., який нині не просто застарів, а й є таким, що ускладнює встановлення і врегулювання відносин між роботодавцем та працівником. По-перше, він приймався у ті часи, коли діяла не ринкова, а соціалістична планова економіка, тобто нині він не відповідає вимогам часу. По-друге, зараз дещо інші підходи і бачення прав та обов'язків, функцій працівника, а також сфери застосування цього виду договору. Як відомо, термін «контракт» трактується як особлива форма трудового договору, за якої строк дії останнього, права та обов'язки, відповідальність сторін (у тому числі матеріальна), умови матеріального